

комплекс личности, анализируются средства контроля эффективности предложенной стратегии развития процессуальной мотивации.

Методы формирования внутренней мотивации профессиональной педагогической деятельности.

The article addresses the problem of formation of intrinsic motivation techniques professional teachers college, focuses on the specifics of individual intrinsic motivation, according to which substantiates the need for social and psychological methods of influence on the teaching staff is determined by a complex of individual motivation, analyzes the effectiveness of control measures proposed strategy of procedural motivation.

Methods of forming internal motivation of professional and educational activities.

УДК 378.013.42–053.6

ПЕРСПЕКТИВИ ПІДГОТОВКИ СОЦІАЛЬНИХ ПЕДАГОГІВ ДО СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОГО ТРЕНІНГУ З ДІТЬМИ ТА УЧНІВСЬКОЮ МОЛОДДЮ СІЛЬСЬКОЇ МІСЦЕВОСТІ

О.В. Опанасенко, аспірантка

У статті висвітлено важливі аспекти підготовки соціальних педагогів до соціально-педагогічного тренінгу з дітьми та учнівською молоддю сільської місцевості у майбутній професійної діяльності. Проаналізовано досягнення вчених у галузі тренінгової діяльності, висвітлено поняття "тренінг", "соціально-педагогічний тренінг". Розкрито завдання та функції соціально-педагогічного тренінгу. Висвітлено сучасні проблеми та перспективи розвитку у підготовці соціальних педагогів до тренінгової діяльності з дітьми та учнівською молоддю сільської місцевості. Охарактеризовано значення соціально-педагогічного тренінгу з дітьми та учнівською молоддю сільської місцевості у сучасному суспільстві.

Соціальний педагог, соціально-педагогічний тренінг, діти, молодь, професійна діяльність, освіта, село, асоціальні явища.

Актуальність теми. У сучасних умовах розбудови соціального суспільства головним завданням підготовки фахівців у вищих навчальних закладах України є підготовка фахівців для соціально-педагогічної роботи, забезпечення її фундаменталізації, посилення наукової, професійної та практичної складових.

Сільська місцевість залишається матеріальною та духовною основою буття українського народу, джерелом менталітету, моральності та оберегом духовної пам'яті. Та нині українське село за рівнем свого розвитку залишається мало привабливим для молоді, бо там панує: безробіття;

погане транспортне сполучення; часто незадовільна організація дозвілля, а це впливає на формування особистості дитини, підлітка. Як наслідок зазначені проблеми спричиняють появу різного роду негативних асоціальних явищ: пияцтво, наркоманія, злочинність, агресивна поведінка, насилля, аутоагресія, суїцид.

Таким чином, одним з пріоритетних напрямів розбудови держави є забезпечення розвитку агропромислового комплексу з відповідною інфраструктурою. Необхідно посилити увагу на підготовку до роботи із дітьми та учнівською молоддю сільської місцевості майбутніх соціальних педагогів.

Мета статті – здійснити аналіз сучасної підготовки майбутніх соціальних педагогів до тренінгової діяльності з дітьми та учнівською молоддю сільської місцевості в умовах професійної підготовки у навчальному закладі.

Організація роботи соціальних педагогів відбувається у площині дії різноманітних законодавчих актів, зокрема: Закону України "Про соціальну роботу з дітьми та молоддю", Указу Президента України від 23.06.2001 р. "Про додаткові заходи щодо вдосконалення соціальної роботи з дітьми, молоддю і сім'ями", постанови Кабінету Міністрів України від 03.10.2001 р. "Про розвиток центрів соціальних служб для молоді", Пам'ятки щодо створення та діяльності селищного (сільського) центру соціальних служб для молоді, Наказу Міністерства України у справах сім'ї, молоді та спорту від 04.11.2008 року № 4414 "Стратегія розвитку системи соціальних послуг для сім'ї, дітей та молоді на 2009-2014 роки" [4]. У нормативних документах здійснюється наголос на якісному оновленні системи професійної освіти, яка б забезпечувала створення соціальних, правових і педагогічних умов для оптимальної соціалізації особистості в освітньому процесі.

Аналіз попередніх досліджень. Не обійшли увагою дане питання й науковці. У роботах О. Межирицького, Л. Ядвіршиса, О. Максимової, О. Чернової та М. Гур'янової, розкриті аспекти підготовки студентів педагогічних спеціальностей до соціально-педагогічної діяльності в умовах сільської місцевості. Цінними є дослідження Ю. Ключко і П. Кліш, що розкрили сутність проблем соціального виховання на селі.

Розвиток соціальної педагогіки як нової галузі педагогічного знання відображено в працях В. Бочарової, М. Галагузової, В. Загвязинського, О. Мудрика, В. Нікітіна, Н. Платанової; особливості професійної діяльності соціальних педагогів розкрито Л. Беляєвою, Б. Вульфовой, І. Зимнею; зміст, форми і методи підготовки соціальних педагогів у вищих навчальних закладах досліджено Л. Вітебським, В. Масленніковою, Т. Пігалою, Л. Родіною, М. Черкасовою [3]. Висвітлено важливі аспекти з використання тренінгу у професійній діяльності у роботах Г. Бевз, О. Главник, А. Ситніков. У роботах С. Борисюк, Л. Петровська, М. Свистун, Т. Яценко, окреслено можливості використання соціально-педагогічного тренінгу.

Але, слід зазначити, що в науковій літературі проблема підготовки майбутніх соціальних педагогів до тренінгової діяльності з дітьми та учнівською молоддю сільською місцевості висвітлена недостатньо.

Зважаючи на те, що соціально-педагогічний тренінг є найперспективнішим методом психолого-педагогічного впливу, спрямований на розвиток особистості, формування знань та комунікативних умінь, засвоєння міжособистісної взаємодії. Тренінгові методи використовуються для роботи з людьми, які вирішують проблеми соціального характеру, щоб надати їм допомогу в саморозвитку, а також з метою профілактики асоціальних явищ. Тож по суті, тренінг - це форма спеціально організованого навчання для самовдосконалення особистості, в ході якого вирішуються такі завдання:

- оволодіння соціально-педагогічними знаннями;
- розвиток здатності пізнання себе та інших людей;
- підвищення уявлень про власну значущість;
- розвиток різноманітних здібностей, навичок і вмінь.

А соціально-психологічний тренінг це - будь-яке активне соціально-психологічне навчання, що здійснюється з опорою на механізми групової взаємодії (на відміну, наприклад, від тренінгу розвитку пізнавальних процесів – уваги, пам'яті, мислення тощо).

При підготовці майбутніх соціальних педагогів до тренінгової діяльності варто враховувати, що результативність соціально-педагогічного тренінгу з дітьми та учнівською молоддю сільської місцевості залежить від дотримання загальноприйнятих принципів. А саме: ненасильницьке спілкування (уникнення примусу до залучення в тренінг дітей та учнівської молоді); самодіагностика, тобто саморозкриття дітей, усвідомлення і формулювання ними особистісно значущих проблем (допомога дитині пізнавати себе, особливості своєї особистості); позитивний характер зворотного зв'язку, оскільки більшість дітей у групі потребують підтримки і характеризуються вираженою орієнтацією на схвалення навколишніх, необхідно використовувати позитивний зворотний зв'язок, що є надійним засобом допомоги дитині у підвищенні впевненості в собі [6].

Для соціально-педагогічного тренінгу характерне високе емоційне напруження, діти щиро переживають події, які відбуваються в групі. Це допомагає їм налаштуватися на відверте спілкування. Дотримання принципів соціально-педагогічного тренінгу дозволяє вирішити подвійне завдання: забезпечити дитині кожного заняття позицію, яка характеризується активністю, об'єктивністю поведінки, а також дослідницькою спрямованістю, і дати можливість обрати оптимальну тактику тренеру проведення занять [2].

Допомога студенту в засвоєнні позиції спеціаліста з соціально-педагогічного тренінгу для дітей та учнівської молоді сільської місцевості у навчальній діяльності може здійснюватися в різноманітних формах навчально-виховної роботи з акцентом на те, що важливу роль у проведенні соціально-педагогічного тренінгу відіграє поведінка самого соціального педагога. Саме особистість ведучого є найважливішим чинником, що визначає успішність тренінгу. Розвиваючий ефект виникає у тренінговій групі в результаті створення атмосфери емпатії, щирості, саморозкриття і особливих теплих взаємин між членами групи і соціальним педагогом [5].

Вищі навчальні заклади, які готують майбутніх соціальних педагогів зіштовхуються з проблемами, що тісно пов'язані з інтеграційними

перетвореннями в освітній галузі України та відсутністю методичного забезпечення для максимальної підготовки спеціалістів з урахуванням концептуальної моделі до вивчення соціально-педагогічного тренінгу з дітьми та учнівською молоддю сільської місцевості. Це висуває ряд вимог стосовно якісної підготовки майбутніх соціальних педагогів.

Повноцінний розвиток майбутнього соціального педагога як особистості і професіонала на етапі навчання у вищому навчальному закладі багато залежить від успішності вирішення суперечностей між: потребою залучення молодих фахівців до роботи у сільській місцевості та особистісною не зацікавленістю майбутніх соціальних педагогів працювати у селі; належною активізацією процесу підготовки професорсько-викладацького складу та необхідністю удосконалення і здійснення нововведень у систему підготовки майбутніх соціальних педагогів традиційними підходами до організації вищої освіти; потребою у підготовці майбутніх фахівців до застосування соціально-педагогічного тренінгу при роботі з дітьми та учнівською молоддю сільської місцевості і відсутністю методики навчання студентів вище зазначеній діяльності.

Людина засвоює інформацію швидше, якщо навчання проходить інтерактивно, коли вона має можливість одночасно з отриманням інформації обговорювати незрозумілі моменти, задавати питання, також закріплювати отримані знання, формувати навички поведінки. Такий метод залучає учасників в процес, а сам процес навчання стає легшим і цікавішим. На сьогоднішній день ряд авторів (Л. Анн, І. Вачков, Л. Петровська, Ю. Тюшев) зазначають, що тренінгова робота найбільш актуальна в підлітковому віці, коли загострена потреба в спілкуванні, з'являється інтерес до власного внутрішнього світу, виникає бажання зрозуміти, краще пізнати себе.

У процесі соціально-педагогічного тренінгу з дітьми та учнівською молоддю використовуються різні техніки такі як: рухливі ігри, групові дискусії, мозковий штурм, рольова гра [5].

У цілому соціально-педагогічні тренінги найбільш доречні там, де потрібно розвинути в учасників певні соціальні навички. Їх специфіка, у порівнянні з іншими методами навчання, полягає в тому, що вони спрямовані не лише на вирішення нині існуючих проблем учасників, але і на профілактику їх виникнення в майбутньому, зокрема, за рахунок наданої їм можливості навчитися вирішувати проблеми.

Висновки. На сьогодні існує велика потреба у проведенні соціально-педагогічного тренінгу в нашому суспільстві. Для цього потрібно проводити просвітницькі заходи, які спрямовані на пояснення дітям та молоді, що таке соціально-педагогічний тренінг і чим він займається.

Таким чином, необхідно відзначити, що соціально-психологічний тренінг з підлітками на сьогоднішній день є ефективним методом роботи, тому важлива підготовка висококвалітованих соціальних педагогів, які б ефективно здійснювали свою діяльність. Адже соціально-педагогічна діяльність з дітьми та учнівською молоддю сільської місцевості, яка виконується компетентними кадрами вирішує багато проблем суспільного значення на

різних рівнях, а це: вирішення міжособистісних конфліктів, профілактика та подолання шкідливих звичок (вживання алкоголю, куріння), подолання насилля та аутоагресії, вирішення проблеми комп'ютерної, ігрової, інтернет-залежності, профілактика суїцидальної поведінки. Оскільки від дітей та учнівської молоді залежить майбутнє нашої держави.

Перспективи подальших досліджень полягають у визначенні теоретичних аспектів та розробці методики підготовки майбутніх соціальних педагогів до застосування соціально-педагогічного тренінгу з дітьми та учнівською молоддю сільської місцевості.

Список літератури

1. Борисюк С. Розвиток здатності до фасилітативної взаємодії у соціальних педагогів засобами соціально-педагогічного тренінгу / Борисюк С. – Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2011 р.- с.180-182 – (Наукові записки НДУ ім. М. Гоголя. Психолого-педагогічні науки №5).
2. Коваль Л.Г., Зверєва І.Д. Соціальна педагогіка / Соціальна робота / Л.Г.Коваль, І.Д.Зверєва. – К.: ІЗМН, 1997. – 392 с.
3. Малінкіна В. Формування професійної компетентності майбутнього соціального педагога в умовах ВНЗ/ Малінкіна В. – К.:Науковий вісник НУБіП України, 2011 р.- с. 94-102.
4. Н. М. Комарова, О. В. Вакуленко, А. Г. Зінченко та ін. / Методичні рекомендації для соціальних працівників сільських та селищних центрів СССДМ / Н. М. Комарова, О. В. Вакуленко, А. Г. Зінченко та ін. – К. : [б. в.], 2005. – 176 с.
5. Петровська Л.А. Теоретичні та методичні проблеми соціально-психологічного тренінгу / Петровська Л. А.- М: 1999 – с. 168.
6. Смід Р. Групова робота з дітьми та підлітками / Смід Р. - М.: «Генезис», 1999, с. 111-112.

В статье отражены важные аспекты подготовки социальных педагогов к социально-педагогическому тренингу с детьми и ученической молодежью сельской местности в будущей профессиональной деятельности. Проанализировано достижение ученых в отрасли тренинговой деятельности, отражено понятие "тренинг", "социально-педагогический тренинг". Раскрыто задание и функции социально-педагогического тренинга. Отражены современные проблемы и перспективы развития в подготовке социальных педагогов к тренинговой деятельности с детьми и ученической молодежью сельской местности. Охарактеризовано значение социально-педагогического тренинга с детьми и ученической молодежью сельской местности в современном обществе.

Соціальний педагог, соціально-педагогічний тренінг, діти, молодь, професійна діяльність, освіта, село, асоціальні явища.

In the article the important aspects of preparation of social teachers are reflected to the соціально-педагогічного training with children and student's young people of rural locality in future professional activity. The achievement of scientists is analysed in industry of тренінгової activity, a concept "training", "socialpedagogical training", is reflected. A task and functions of the

socialpedagogical training are exposed. Modern problems and prospects of development are reflected in preparation of social teachers to training activity with children and student's young people of rural locality. In the article the exposed aspects on that need to be especially displaced attention to the teachers of higher educational establishments at preparation of future social teachers to training activity with children and student's young people of rural locality. The value of the socialpedagogical training is described with children and student's young people of rural locality in modern society.

Social teacher, socialpedagogical training, to put, young people, professional activity, education, village, asocial phenomena.

УДК 378.147

ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗ БЕРЕЖНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ: ВІД СТРАТЕГІЇ ДО ТАКТИКИ

***О.О. Павленко, доктор педагогічних наук
С.В. Черевко, аспірант***

У статті проаналізовано міжнародні документи з питань здоров'язбереження. На основі Глобальної стратегії щодо харчування, фізичної активності та здоров'я пропонуються тактичні кроки щодо формування здоров'язбережної компетентності студентської молоді. Також представлено рівні фізичної активності, що рекомендуються для молоді у віці від 18 до 28 років.

Глобальна стратегія щодо харчування, фізичної активності та здоров'я; національні та регіональні керівні принципи щодо фізичної активності; здоров'язбереження; рівні фізичної активності.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Зміст освіти сьогодні не достатньою мірою відповідає потребам суспільства та ринку праці, не повною мірою спрямований на набуття необхідних життєвих компетенцій.

Одним із шляхів оновлення змісту освіти й узгодження його з сучасними потребами, інтеграцією до європейського та світового освітніх просторів є орієнтація навчальних програм на набуття ключових компетенцій та на створення механізмів їх запровадження. Однією з ключових компетенцій визнано компетентність здоров'язбережну. Її структуру і сутність складають життєві компетенції, що сприяють здоровому способу життя.

Здоров'я людини – це не тільки інтегральний показник соціального благополуччя, але й важлива складова забезпечення “сталого розвитку” – бажаної соціальної перспективи й мети для кожної країни та світової спі-